

**DĚJINY PSYCHOLOGIE
PSY269**

**PSYCHOLOGIE
DENNÍ STUDIUM**

Fakulta sociálních studií MU
2013

PSY269 - DĚJINY PSYCHOLOGIE

Určeno pro:

bakalářské prezenční studium psychologie - doporučeno pro 1. ročník studia

Garant předmětu:

prof. PhDr. Zbyněk Vybíral, PhD.

Kontaktní osoba:

Mgr. Miroslav Šipula

Konzultace: viz osobní vizitka kontaktní osoby v ISu (<http://www.is.muni.cz/lide/?uco=8530>), průběžně e-mailem nebo osobně po předchozí domluvě e-mailem

Vyučující:

prof. PhDr. Zbyněk Vybíral, PhD.

prof. PhDr. Jaroslav Hroch, CSc.

Mgr. Lukáš Blinka

Mgr. Jana Koutná Kostínková

Mgr. Bc. Kateřina Novotná

Mgr. Tomáš Řiháček, PhD.

Mgr. Miroslav Šipula

Mgr. Jan Šírůček, PhD.

Realizace: v jarním semestru, 2 hodiny přednášek 1 x za 14 dní, 2 hodinový seminář 1 x za 14 dní

1. Charakteristika předmětu

Cílem kurzu je uvést studenta/-ku do problematiky dějin oboru psychologie, seznámit ho/ji s nejvýznamnějšími osobnostmi oboru, psychologickými koncepty, konstrukty, zákonitostmi a principy. Důraz je kladen na studium primárních pramenů a kritický přístup při užití sekundárních zdrojů. Průběžné úkoly kurzu vedou studenty k aktivní práci se zdroji a hledání souvislostí nejen v časové linii. Cílem kurzu je představit myšlenky v jednotlivých etapách vývoje oboru a nejvýznamnějších školách jako stále aktuální a z více různých hledisek užitečné.

Kurz je koncipován jako soubor přednášek a seminářů, na nichž je předpokládána aktivní účast, zpravidla po předchozí písemné přípravě nebo studiu zadaných zdrojů.

2. Podmínky k absolvování předmětu

Přístup ke zkoušce je podmíněn:

1. vypracováním **šesti písemných prací**, které mají zajistit orientaci studenta v tématu. Úkoly jsou bodově hodnoceny a výsledný součet bodů přispívá k výsledné známce z předmětu.

Pro přístup ke zkoušce je nutné dosáhnout požadovaného minima součtu bodů (viz *Bodové hodnocení výkonu*).

2. **povinnou účastí na seminářích**

Zkouška má podobu písemného testu.

3. Formální náležitosti písemných prací

Úkoly budou odevzdány **do příslušné složky odevzdávány předmětu v ISu**. V názvu souboru bude příjmení, jméno a označení úkolu, tedy např.: „Novák_Jan_B“.

Každý písemný **úkol má svého garantu**, který práce hodnotí sám nebo garantuje hodnocení pověřenými osobami. V případě potřeby může upřesňující informace ke každému úkolu poskytnout jeho garant (viz *Harmonogram a Bodové hodnocení výkonu*).

Termíny úkolů jsou závazné, v případě nesplnění úkolu v zadaném termínu o jeho přijetí, případné formě náhrady a sankcích rozhoduje garant úkolu.

Úkoly boudou ohodnoceny zpravidla do 14 dnů.

Práce budou vytvořeny výhradně pro předmět PSY269, tj. text práce se nesmí shodovat s textem nebo nápadně podobat textu, který vznikl pro účely jiného předmětu. Odevzdáním práce student/-ka stvrzuje, že je výhradním autorem/-kou textu, respektuje řádné způsoby citace, bere na vědomí, že práce bude uložena v elektronickém archívu předmětu a původnost práce bude prověřena systémy pro odhalování plagiátů.

HARMONOGRAM

		Vyučující	Datum
1.	Přednáška na téma: Jak (se) učit dějiny psychologie? Přínosy velkých osobností 19. a 20. století, vybrané psychologické koncepty. Etapy v dějinách psychologie.	Přednášející: Zbyněk Vybíral	21. 2. (sudý t.)
	Seminář sk. A	Seminář vede: J.K.Kostíková	21. 2. (sudý t.)
	Seminář sk. B+C	Seminář vede: J.K.Kostíková	28. 2. (líchý t.)
	Termín pro úkoly A a B (platí pro všechny seminární skupiny)	Garant úkolu: Zbyněk Vybíral	7.3. (sudý t.)
2.	Přednáška na téma: Hlubinná psychologie I – zakladatelé	Přednášející: Lukáš Blinka	7. 3. (sudý t.)
	Seminář sk. A – tomuto semináři předchází povinná příprava Viz oddíl <i>Písemné úkoly a příprava na semináře</i> .	Seminář vede: Lukáš Blinka	
	Seminář sk. B+C – tomuto semináři předchází povinná příprava Viz oddíl <i>Písemné úkoly a příprava na semináře</i> .	Seminář vede: Lukáš Blinka	14. 3. (líchý t.)
3.	Přednáška na téma: Hlubinná psychologie II – pokračovatelé	Přednášející: Lukáš Blinka	21. 3. (sudý t.)
	Seminář sk. A	Seminář vede: Lukáš Blinka	
	Termín pro úkol C	Platí pro seminární skupinu A	Garant úkolu: Lukáš Blinka
	Seminář sk. B+C		Seminář vede: Lukáš Blinka
	Termín pro úkol C	Platí pro seminární skupiny B+C	Garant úkolu: Lukáš Blinka
			4. 4. (sudý t.)

4.	Přednáška na téma: Tvarová (gestalt) psychologie	Tomáš Řiháček	4. 4. (sudý t.)
	Seminář sk. A	Seminář vede: Miroslav Šipula	
Termín pro úkol D	Platí pro seminární skupinu A	Garant úkolu: Tomáš Řiháček	11. 4. (líchý t.)
	Seminář sk. B+C	Seminář vede: Miroslav Šipula	
Termín pro úkol D	Platí pro seminární skupiny B+C	Garant úkolu: Tomáš Řiháček	18. 4. (sudý t.)

5.	Přednáška na téma: Vývoj psychologie v rámci filosofie	Jaroslav Hroch	18. 4. (sudý t.)
	Seminář sk. A – tomuto semináři předchází povinná příprava Viz oddíl <i>Písemné úkoly a příprava na semináře</i> .	Seminář vede: Kateřina Novotná	
Termín pro úkol E	Platí pro seminární skupinu A	Garant úkolu: Kateřina Novotná	25. 4. (líchý t.)
	Seminář sk. B+C – tomuto semináři předchází povinná příprava Viz oddíl <i>Písemné úkoly a příprava na semináře</i> .	Seminář vede: Kateřina Novotná	
Termín pro úkol E	Platí pro seminární skupiny B+C	Garant úkolu: Kateřina Novotná	2. 5. (sudý t.)

6.	Přednáška na téma: Dějiny „měření člověka“	Jan Širůček	2. 5. (sudý t.)
	Seminář sk. A	Seminář vede: Jan Širůček	
Termín pro úkol F	Platí pro seminární skupinu A	Garant úkolu: Jan Širůček	9. 5. (líchý t.)
	Seminář sk. B+C	Seminář vede: Jan Širůček	
Termín pro úkol F	Platí pro seminární skupiny B+C	Garant úkolu: Jan Širůček	16. 5. (sudý t.)

7.	Přednáška na téma: Co z dějin psychologie zůstává přítomno i v současné psychologii? V jaké podobě? (Návraty k historii na principu „revisited“)	Zbyněk Vybíral	16. 5. (sudý t.)
----	---	----------------	---------------------

TÉMATA PŘEDNÁŠEK

1. Jak (se) učit dějiny psychologie

Přínosy významných osobností, základní psychologické koncepty, konstrukty, zákonitosti a principy

Etapy v dějinách psychologie

Učení chronologické (od teorie pudů až po...; od vzniku psychologických laboratoří až po...); poznatkové (liniové) orientování se v dějinách. Psychologie v roce 1899 podle Guida Villy. Porovnávání sekundárních zdrojů s primárními. Důležitost studia originálních textů. Kolik toho víme z historie? Příklady: dotazníkové měření osobnostních rysů a kritika tohoto měření.

Konstituování vědecké psychologie v Evropě a v USA.

Osobnosti psychologie 20. století. Žebříček: „The 100 Most Eminent Psychologists of the 20th Century“. Více o vybraných osobnostech: W. Wundt, W. James, S. Freud, C. G. Jung, James McKeen Cattell, G. Allport, Harry Harlow, R. Zajonc a další (viz přednáška)

Literatura:	strany č.	počet stran
Lilienfeld, Scott, Lynn, S.J., Ruscio, J., Beyerstein, B. (2011). 50 největších mýtů populární psychologie. Praha: Euromedia – Knižní klub	12-32 37-46 49-54 62-65 133-139	43
Závazně k četbě: Úvod a kapitoly 2, 3, 5, 7 a 23.		

Vybrané základní koncepty:

Dva velké „objevy“ v rané psychologii (objevy nebo konstrukty?) na prahu vědecké psychologie: potvrzení existence podprahového vědomí a akceptování existence nevědomí. Další konceptuální zaměření psychologie: Teorie motivace. Motivace a percepce. Teorie osobnostních rysů a typů osobnosti. Předsudky. Kognitivní disonance. Sociální facilitace. Koncepty s tendencí k proměně v dogma. (A naopak.) Příklady: Erikson (stádia), Holmes a Rahe (stresující události). Příklad *self-fulfilling prophecy*: vzájemné ovlivňování mezi sociálními vědami.

Z propedeutiky vědeckého uvažování v psychologii: odmítání jediné vysvětlující příčiny – klam kauzality.

2. Hlubinná psychologie I.

Představení základních teorií a jmen spojených s hlubinnou či dynamickou psychologií. „Klasici“. Rozpracování a překročení jejich teorií následovníky.

- a) stručně kulturně-spoločenský substrát konce 19. století, který vedl ke vzniku hlubinných směrů – např. vliv J. M. Charcota, Pierra Janeta a Eugena Bleuler; Sigmund Freud – život, pansexuální teorie; výklad snu, vtipu, kulturních fenoménů; ego teorie; teorie vývoje ega; terapie; C. G. Jung – život; teorie komplexů; kolektivní nevědomí; osobnostní typy; archetypy; imaginace, výklad snů, terapie;
- b) Freudovi současníci, následovníci a odpůrci – např. Alfred Adler, Sándor Ferenczi, Otto Rank;

Literatura:	<i>strany č.</i>	<i>počet stran</i>
S. Freud. (1999): Přednášky k úvodu do psychoanalýzy. Psychoanalytické nakl. J.Kocourek.	244-256 271-286	27
C.G. Jung. (2000): Výbor z díla I. Nakl. Tomáše Janečka.	63-73 241-258	27
A. Stevens (1996): Jung. Praha: Argo.	Celá kniha	176
A. Storr (1996): Freud. Praha: Argo.	Celá kniha	157

3. Hlubinná psychologie II.

(Post)psychoanalýza zejména ve spojitosti s obrannými mechanismy, ego psychologií (Anna Freud, Margaret Mahler), přístupem a školou Melanie Klein, teorií objektních vztahů (Donald Winnicott);

Interpersonální psychoanalýza

Francouzský, respektive strukturou jazyka ovlivněný přístup – např. Jacques Lacan, James Hillman;

Vliv revidované psychoanalýzy na vývojovou psychologii (Erik Erikson, Michael Fordham, John Bowlby)

Literatura:	<i>strany č.</i>	<i>počet stran</i>
S.A. Mitchell (1999): Freud a po Freudovi: dějiny moderního psychoanalytického myšlení. Praha: Triton.	43-163 220-230	130

4. Celostní a tvarová psychologie

Počátky celostní a tvarové psychologie. Předchůdci (Ch. von Ehrenfels), zakladatelé (Wertheimer, Koffka, Köhler) a další významní představitelé (např. Lewin, Arnheim). Neogestaltisté (Goldstein, Festinger). Odkaz celostní a tvarové psychologii v dnešní psychologii a psychoterapii.

5. Vývoj psychologie v rámci filosofie

Hérakleitovo pojetí duše. Rozdíl mezi pojetím idejí jako hypostazovaných jsoucen u Platóna a psychologickým pojetím idejí v britském empirismu (J. Locke, G. Berkeley). Vlivy hermeneutického filosofického myšlení na formování vědecké psychologie (F.D.E. Schleiermacher, W. Dilthey). Schleiermacherovo pojetí psychologické interpretace. Předjímání pojmu prožitek u F. D. E. Schleiermachera. Schleiermacherovy termíny: akt života, akt pospolitého bytí, vlastní cit, původní niternost, divinace. Význam Diltheyova pojetí prožitku: útvary smyslu můžeme převést na základní jednotky daností ve vědomí. Podněty pro odmítnutí atomismu v psychologii. Diltheyova koncepce popisné a rozčleňující psychologie: nejde o kauzální vysvětlování psychických jevů, nýbrž o porozumění neopakovatelným individuálním souvislostem psychického života. Diltheyova filosofie života a koncepce vnitřní zkušenosti: obdobné momenty s filosofií W. Jamese a E. Husserla a H.G. Gadamera. William James: jeho pojetí vztahu vědomí a myšlení. Jamesova teorie okrajů, lemů (fringes) psychických zážitků, její vliv na Husserlovu koncepci horizontu jako gnoseologické a dějinné kategorie. Jamesovy pojmy proud vědomí („stream of consciousness“), proud myšlení („stream of thought“), podprahové vědomí („subliminal“).

consciousness“) a podvědomé já („subconscious self“). Jamesova koncepce spojitosti vědomí a nevědomí. W. James jako zakladatel psychologie náboženství. Podněty W. Jamese pro psychologické myšlení C. G. Junga.

Literatura:	strany č.	pocet stran
Anderson, H. (2009): Konverzace, jazyk a jejich možnosti. Postmoderní přístup k terapii. Brno: NC Publishing.	44-54 96-113	19
Dilthey, W.: 1. text: Zázitok a poézia. 2. text: Dodatky z rukopisov. In: Dilthey, W. (1980): Život a dejinné vedomie. Bratislava: Pravda.	177-196 215-224	28
Gadamer, H.G. (2010): Pravda a metoda I. Nárys filosofické hermeneutiky. Praha: Triáda.	170-181 197-216	30

6. Měření člověka

Smyslem přednášky je jednak přiblížit racionále měření v psychologii a současně popsat a vysvětlit negativní důsledky jeho zneužití.

Historická linie měření v psychologii počínaje od Galtona, předpoklad měřitelnosti a jeho důsledky pro vývoj oboru; selhání diferenciální psychologie v měření intelligence; problém reifikace. Důsledky pro metodologickou orientaci mainstreamu v psychologii.

7. Co z dějin psychologie zůstává přítomno i v současné psychologii? V jaké podobě? Návraty k historii na principu „revisited“

Příklady dohledávání: Mehrabianova čísla o dojmu z komunikace; „sex differences“ v přátelských vztazích mezi muži a ženami. Aschovo zkoumání konformity ve skupině: dnešní pohled na proměnné, které ovlivnily výsledky. „Internet paradox“ a „Internet paradox revisited“ aj. – Studiem dějin psychologie korigujeme nepřesná a tradovaná tvrzení.

Literatura:	strany č.	pocet stran
Lilienfeld, Scott, Lynn, S.J., Ruscion, J., Beyerstein, B. (2011): 50 největších mýtů populární psychologie. Praha: Euromedia – Knižní klub.	202-223	21
Část 9 – Mýty o duševních chorobách.		

PÍSEMNÉ ÚKOLY A PŘÍPRAVA NA SEMINÁŘE

Způsob odevzdání: viz *Formální náležitosti písemných prací* v úvodu sylabu a jejich specifikace níže.

Dva písemné úkoly (A a B) odevzdávané v jednom termínu

Úkol A (max. 5 bodů)

Rozsah: 1800 až 2700 znaků vč. mezer (kromě zdrojů)

Způsob odevzdání úkolu: do příslušné odevzdávány předmětu v ISu

Vyberte si osobnost podle žebříčku „The 100 Most Eminent Psychologists of the 20th Century“ (nebo podle seznamu R. Harrého) a z díla vybraného psychologa vyberte jeden z konceptů, který vnesl do psychologie. Tento koncept představte. Strukturujte následujícím způsobem:

1. Originální název konceptu, event. obměny názvu; 2. kdy a kde byl poprvé zmíněn / publikován / pojednán; 3. Vaše vysvětlení konceptu s event. odvoláním se na originální definici / charakteristiku; 4. volnější část: „příběh tohoto konceptu“ - kdo na koncept navázal, kdo se ho chopil, jestli a jak se od té doby pozměnil apod. 5. Uveďte zdroje, z nichž jste čerpali, mezi nimi minimálně 1 práci (=primární zdroj), kde jste dohledali původní pojetí konceptu a z níž jste citovali.

Povinná literatura pro splnění úkolu:	strany č.	počet stran
Článek „The 100 Most Eminent Psychologists of the 20th Century“ – viz Studijní materiály. Dále individuální práce s odbornou literaturou (nejlépe jak s primární, tak se sekundární a terciární).	-	individuální

Úkol B (max. 6 bodů)

Rozsah: 45 až 60 řádků (max. 2 „normostrany“ = 3600 znaků)

Způsob odevzdání úkolu: do příslušné odevzdávány předmětu v ISu

Vyberte si jeden článek (můžete ze Seznamu ve Studijních materiálech i dle vlastního výběru) a odevzdejte seminární práci, která bude mít podobu:

- a) shrnutí primárního textu - 15 ř.
- b) dvou ukázk ze sekundární literatury, které zmiňují stejně téma na 15 až 20 ř.
- c) Vašeho komentáře (zhodnocení), zda/nakolik v prezentaci tématu došlo/nedošlo v sekundární literatuře k posunu – 15 až 25 ř.

Literatura pro splnění úkolu – příklad vhodného textu:	strany č.	počet stran
Festinger, Leon & Carlsmith, James M. (1959). Cognitive consequences of forced compliance. Journal of Abnormal and Social Psychology, 58. [Famous empirical confirmation of Cognitive Dissonance theory, in which subjects reported liking boring tasks more if they were paid less.] Článek je dostupný na: http://psychclassics.yorku.ca/author.htm	203-210	7

Další texty jsou k dispozici v Učebních materiálech předmětu v ISu. Můžete si vybrat také jiný text (jiné téma) dle vlastního výběru (např. z <http://psychclassics.yorku.ca>).

Studijní příprava ke druhému semináři

Povinná četba pro seminář:	strany č.	počet stran
S. Freud. Přednášky k úvodu do psychoanalýzy.	244-256 271-286	27
C.G. Jung. Výbor z díla I.	63-73 241-258	27

Úkol C (max. 6 bodů)

Rozsah: min. 3000 znaků

Způsob odevzdání úkolu: do příslušné odevzdávány předmětu v ISu

Úkolem je napsat 3 srovnání mezi klasickou psychoanalýzou (zde zahrňte i egopsychologii) na jedné straně a teorií objektních vztahů (Kleiniánskou tradici) na straně druhé.

V prvním srovnání popište **zásadní rozdíl** mezi těmito směry. Ve druhém srovnání popište (pro vás) **zajímavý rozdíl** mezi těmito směry. Ve třetím srovnání popište takový názorový rozdíl mezi výše zmíněnými směry, ve kterém bude zjevné, na kterou stranu se stavíte (myšleno v tom konkrétním rozdílu, nevztahujte to na celou školu).

Každé srovnání bude mít minimálně 1000 znaků (celkově tedy minimálně 3000 znaků). Argumenty opřete o nastudovanou literaturu – doporučuje se jiná, než povinná pro přednášky (vhodné by mohly být články např. v Revue Psychoanalytická Psychoterapie či další zdroje. Nezapomeňte správně citovat, práce postavené na internetových zdrojích typu „wikipedia“ nebudu přijaty, stejně jako práce bez patřičných citací.

Úkol D (max. 6 bodů)

Rozsah: 2 „normostrany“ (3600 znaků)

Způsob odevzdání úkolu: do příslušné odevzdávány předmětu v ISu

1. Porovnejte původní Wertheimerův text s tím, jak Gestalt psychologickou školu charakterizuje A. Plháková. Vezměte přitom v úvahu odlišný historický kontext, pozici autora a cíl sdělení.
2. Uveďte alespoň 5 příkladů, které ilustrují holistický princip zastávaný Gestalt psychologií. Neomezujte se přitom na oblast percepce.
3. Zkuste najít alespoň jeden konkrétní příklad, který je v rozporu s východisky této teorie.

Povinná literatura pro splnění úkolu:	strany č.	počet stran
Primární pramen: Wertheimer, M. (1924). <i>Gestalt theory</i> . Dostupné v ISu a ve dvou částech na: http://www.gestalttheory.net/archive/wert1.html http://www.gestalttheory.net/archive/wert2.html	-	15
Sekundární pramen: Plháková, A. (2003). <i>Učebnice obecné psychologie</i> . Praha: Academia. Kapitola Gestalt (tvarová) psychologie.	23	1

Studijní příprava na pátý seminář

Na semináři se budeme věnovat psychoterapeutickému směru čerpajícímu z hermeneutické tradice probrané na přednášce.

Postmoderní psychoterapie H. Anderson a H. Goolishiana je příkladem využití filozofických myšlenek v přímé psychologické praxi.

S literaturou uvedenou u úkolu E je nutné se obeznámit již před konáním semináře.

Úkol E (max. 6 bodů)

Rozsah: 2 „normostrany“ (3600 znaků)

Způsob odevzdání úkolu: do příslušné odevzdávány předmětu v ISu

Úkol koncipujte jako esej - to znamená, že neočekáváme výpisky ze čteného. Vyjádřete svůj názor, zaujměte stanovisko, sdělte své postřehy, možné kritické výzvy k danému tématu, vlastní pochopení čteného textu. Citujte jen výjimečně, pokud se však rozhodnete citace využít, pak je uvádějte pečlivě, věnujte pozornost tomu, zda parafrázujete nebo uvádíte přímou citaci. Na konci textu uveďte všechnu literaturu, ze které jste čerpali.

Vaše eseje má mít úvod, závěr (dbejte na vyzdvihnutí témat, která Vás podnítily k diskuzi) a členění textu má dodržovat stylistické principy.

Esej je úvaha na dané téma, držte se tedy tohoto zadání a spíše klaďte otázky a hledejte na ně případné odpovědi. Tato kritéria se budou brát v úvahu při hodnocení práce.

Povinná literatura pro splnění úkolu:	strany č.	počet stran
Anderson, H. (2009): Konverzace, jazyk a jejich možnosti. Postmoderní přístup k terapii. Brno: NC Publishing. – naskenované kapitoly viz studijní materiály.	23-54 44-54 96-113	60
Gadamer, H.G. (2010): Pravda a metoda I. Nárys filosofické hermeneutiky. Praha: Triáda.	170-181 197-216	30

Úkol F (max. 6 bodů)

Rozsah: max. 3 „normostrany“ (5400 znaků)

Způsob odevzdání úkolu: do příslušné odevzdávány předmětu v ISu

Prostudujte povinnou literaturu k úkolu F (oba dva texty), doplňte dle potřeby další odborné zdroje (ne učebnice a popularizační materiály) a diskutujte přístupy k měření rozumových schopností, které reprezentují. Dodržte maximální rozsah 3 normostran, do srovnání uvádějte pouze podstatná fakta. Text musí obsahovat kritickou, autorskou diskusi. Pokud bude pouze komplilátem, nebude přijat.

Povinná literatura pro splnění úkolu:	strany č.	počet stran
Piaget, Jean; Inhelderová, Bärbel, Psychologie dítěte (2010). Praha: Portál.	celá kniha	144
Edwin G. Boring. "Intelligence as the Tests Test It." New Republic 36 (1923): 35-37 Dostupné na http://www.brocku.ca/MeadProject/sup/Boring_1923.html	-	7

LITERATURA A ZDROJE K PŘÍPRAVĚ NA ZKOUŠKU:

Povinná literatura:

- Hunt, Morton (2000). Dějiny psychologie. Praha: Portál.
- Lilienfeld, Scott, Lynn, S.J., Ruscio, J., Beyerstein, B. (2011). 50 největších mýtů populární psychologie. Praha: Euromedia – Knižní klub.
- Plháková, A. (2006). Dějiny psychologie. Praha: Grada Publishing.
- Prezentace vyučujících.**

Literatura rozšiřující:

Z. Vybíral doporučuje:

- Leahy, Thomas Hardy (2004). A History of Psychology. Main Currents in Psychological Thought. London: Pearson Educational International. (6. vydání)
- Harré, R. (2006). Key Thinkers in Psychology. SAGE.
- Soudková, M. (2009). Významné postavy americké psychologie. Brno: Doplněk.
- Schwartz, J. (2003). Dějiny psychoanalýzy. Praha: Triton.
- Bowlby, J. (2010). Vazba. Praha: Portál.
- Classics in the History of Psychology
An internet resource developed by Christopher D. Green, York University, Toronto, Canada
Viz: <http://psychclassics.yorku.ca/author.htm>

Z historických primárních textů - například:

- Hierarchy of Needs: A Theory of Human Motivation by Abraham Maslow
<http://www.all-about-psychology.com/support-files/a-theory-of-human-motivation.pdf>
Dostupná jako e-book - viz: <http://www.all-about-psychology.com/psychology-ebook.html>

L. Blinka doporučuje:

- Hugo Široký (2001) Meze a obzory psychoanalýzy. Praha: Triton
John Kerr (1999) Nebezpečná metoda. Praha: Prostor

T. Řiháček doporučuje:

(Literatura je dostupná v MZK nebo ve fakultních knihovnách FSS a FF.)

- Koffka, K. (1955/2001). Principles of Gestalt Psychology. London: Routledge.
- Lewin, K. (c1935). A Dynamic Theory of Personality: Selected Papers. New York: McGraw-Hill Book Company.
- Lewin, K. (1951). Field Theory in Social Science: Selected Theoretical Papers. New York: Harper Torchbook.
- Lewin, K. (1966). Principles of Topological Psychology. New York: McGraw-Hill Book Company.
- Wertheimer, M. (1945). Productive Thinking. New York: Harper & Brothers.

J. Hroch doporučuje:

- Hillman, J.: Sny a podsvětí. Nový pohled na sny, rozšiřující klasické teorie S. Freuda a C. G. Junga. Praha: Portál, 1999.
- Hroch, J., Konečná, M., Hlouch, L.: Proměny hermeneutického myšlení. Brno: Centrum pro demokracii a kulturu, 2010, zvláště s. 188 – 194, 207 – 213, 245 – 269, 359 – 368.
- Hroch, J., Šíp, R., Madzia, R., Funda, O.: Pragmatismus a dekonstrukce v anglo-americké filozofii. Brno: Paido, 2010, zvláště s. 63 – 111.
- James, W.: Pragmatismus. Nové jméno pro staré způsoby myšlení. Brno: Centrum pro demokracii a kulturu, 2003.

Kratochvíl, Z.: Dělský potápěč k Hérákleitově Řeči. Praha: Herrmann a synové, 2006.
Višňovský, E., Mihina, F. (eds.): Pragmatizmus. Bratislava: Iris, 1998.

J. Širůček doporučuje:

- Gould, S. J. (1998) Jak neměřit člověka. Pravda a předsudky v dějinách hodnocení lidské inteligence. Praha: Lidové noviny.
Inhelderová, B. & Piaget, J. (2007) Psychologie dítěte. Praha: Portál.
Piaget, J. (1998) Psychologie inteligence. Praha: Portál.

BODOVÉ HODNOCENÍ VÝKONU V PŘEDMĚTU:

Úkol / Test	Min. počet bodů	Max. počet bodů	Texty prací hodnotí:	Hodnocení garantuje (= kontaktní osoba úkolu):
Úkol A	0	5	J.Černý, J.K. Kostínková, Z.Šilhanová	Zbyněk Vybíral
Úkol B	0	6	Z.Kuchárová, M.Čevelíček	Zbyněk Vybíral
Úkol C	0	6	garant úkolu popř.	Lukáš Blinka
Úkol D	0	6	Z. Lakoštíková	Tomáš Řiháček
Úkol E	0	6	M. Součková	Kateřina Novotná
Úkol F	0	6	garant úkolu, R.Plchová, H.Cíglér	Jan Širůček
Pís. úkoly celkem	21	35		
Test	22	45		
Celkem	43	80		

Pozn.: K přístupu ke zkoušce je nutné získat alespoň min. počet bodů za písemné úkoly.

CELKOVÉ HODNOCENÍ:

Hodnocení úkolů:	
A	33 – 35
B	30 – 32
C	27 – 29
D	24 – 26
E	21 – 23
F	0 – 20

Hodnocení testu:	
A	41 – 45
B	36 – 40
C	31 – 35
D	26 – 30
E	22 – 25
F	0 – 21

Výsledná známka je stanovena jako průměr.

Hodnocení „F“ v úkolech je důvodem k opakování předmětu. Hodnocení „F“ v testu znamená nutnost opravné zkoušky.